

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ
ΧΡΗΣΤΙΔΗ

Πολιτική ρευστότητα στη Βόρεια Μακεδονία

Η Βόρεια Μακεδονία έχει εισέλθει σε μια νέα φάση πολιτικής ρευστότητας μετά την απόφαση του Ζόραν Ζάεφ να συνδέσει το αποτέλεσμα της εκλογικής αναμέτρησης στην πόλη των Σκοπίων με το ίδιο το πολιτικό του μέλλον. Μια απόφαση που βρήκε τους αλβανούς εταίρους της κυβέρνησης συνασπισμού αντίθετους, καθώς θεωρούν και εύλογα ότι το διακύβευμα των τοπικών εκλογών δεν ήταν η θέση του πρωθυπουργού ή και της κυβέρνησης. Ο Ζάεφ ωστόσο αρνείται μέχρι αυτή τη στιγμή να ανακαλέσει την απόφασή του να παραιτηθεί. Αναζητείται λοιπόν μια συμβιβαστική λύση. Ο Ζάεφ θα μπορούσε να παραμείνει πρωθυπουργός – με χρονικό ορίζοντα τον Δεκέμβριο – μέχρι και την εκλογή νέου ηγέτη από το κόμμα του, ο οποίος θα αναλάμβανε και τη θέση του πρωθυπουργού. Μια τέτοια λύση θα επέτρεπε την παραμονή της κυβέρνησης στη θέση της, καθώς διαθέτει την απαραίτητη κοινοβουλευτική πλειοψηφία, ενώ κανένα από τα δύο μεγάλα κόμματα – οι Σοσιαλδημοκράτες και το αλβανικό DUI – δεν βλέπουν με καλό μάτι την προσφυγή σε πρόωρες εκλογές. Για το DUI υπάρχει και άλλος ένας λόγος: η αρχική κυβερνητική συμφωνία με τους Σοσιαλδημοκράτες προέβλεπε την κατάληψη της θέσης του πρωθυπουργού από τις τάξεις του για το τελευταίο έτος της συγκυβέρνησης. Από την άλλη, η αντιπολίτευση και ιδιαίτερα το VMRO-DPMNE θεωρεί ότι η παρούσα κυβέρνηση έχει απωλέσει την «πολιτική της νομιμοποίηση», ζητώντας τον σχηματισμό μιας υπηρεσιακής κυβέρνησης για τη διοργάνωση πρόωρων εκλογών.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι Σοσιαλδημοκράτες εξήλθαν από τις τοπικές εκλογές πολιτικά «στραπατασαρισμένοι». Στην κυβέρνηση και στον ίδιο τον Ζάεφ καταλογίζεται σωρευμένα λανθασμένων χειρισμών. Από τη διαχείριση της πανδημίας ως και την άρνηση του πρωθυπουργού να αναγνωρίσει πολιτικές ευθύνες σε στελέχη της κυβέρνησής του για την πρόσφατη τραγωδία στο νοσοκομείο του Τετόβου. Κοινή είναι επίσης η διαπίστωση ότι η κυβέρνηση δεν αντιμετώπισε όσο σθεναρά είχε υποσχεθεί τη διαφθορά. Το αντίθετο μάλιστα, υψηλόβαθμα στελέχη της κυβέρνησης βρίσκονται κατηγορούμενα για εμπλοκή σε πρακτικές διαφθοράς. Η μετα-Ζάεφ εποχή στους Σοσιαλδημοκράτες ίσως και να έχει ξεκινήσει.

Η πολιτική κρίση που δοκιμάζει τη Βόρεια Μακεδονία θα έχει, αναπόφευκτα, και περιφερειακές επιπτώσεις. Μια απόσυρση του Ζάεφ από το πολιτικό σκηνικό δημιουργεί ερωτηματικά ως προς τη συνέχεια της εξωτερικής πολιτικής της Βόρειας Μακεδονίας και ιδιαίτερα για την ευρωπαϊκή της πορεία. Και απ' αυτή την άποψη, ένα καίριο ερώτημα είναι πώς θα επηρεαστούν οι διμερείς σχέσεις με τη Βουλγαρία. Αποτελεί κοινό μυστικό στα Σκόπια ότι ένα μεγάλο κομμάτι των Σοσιαλδημοκρατών ψηφοφόρων αλλά και ηγετικών στελεχών (όπως του πρώην προέδρου Μπράνκο Τσερβένκοφσκι) δεν συμφωνούσαν με την «προθυμία» με την οποία ο Ζάεφ επιχειρούσε να γεφυρώσει τις διαφορές με τη Βουλγαρία και ότι η δυσαρέσκεία τους εκφράστηκε και στις πρόσφατες τοπικές εκλογές. Η παρούσα πολιτική συγκυρία κινδυνεύει λοιπόν να υπονομεύσει και τις διαπραγματεύσεις Βόρειας Μακεδονίας - Βουλγαρίας, απομακρύνοντας ακόμη περισσότερο την εξεύρεση μιας λύσης, κάτι που σημαίνει τη διατήρηση των αντιρρήσεων της Σόφιας στην έναρξη της ευρωπαϊκής πορείας της Βόρειας Μακεδονίας. Μια τέτοια εξέλιξη ωστόσο θα θέσει εκ νέου και το αίτημα για decoupling της ευρωπαϊκής πορείας της Αλβανίας απ' αυτή της Βόρειας Μακεδονίας.